

Jo Van Ammers-Kuller

UPORNICE

ROMAN

"Da, toda jaz pač ne ljubim svojega študija, teta doktor. Ljubi Bog koliko deklet pa študira danes še iz ljubezni do znanosti ali iz žeje po znanju? Večina študira, ker se pač tako spodobi in ker jim omogoča neko mero svobode in neodvisnosti; seveda je to bolje, kakor pa pomagati doma materi pri pomivanju in krpanju nogavic. Jaz nisem navdušena za študij, teta, jaz sem le za eno stvar na svetu navdušena in to je moje telo. Vem, da je v redki meri popolno in lepo oblikovano, da se kreta v vitki liniji in da ima marsikak čar. In ker imam to lepo telo, razen tega pa nobene prave nadarjenosti, ga hočem prav porabiti, ga urediti in razviti do popolnosti. . . . Toda s tem stališčem se moj stari gospod nikakor noče sprijazniti."

"Ali misliš . . ." je obotavljaje se vprašala zdravnica in malce nemirna šla z rokami po naslonu, "da ima tvoj oče kaj zoper gimnastične vaje . . . ali ti morda ne dovoli kakega sporta? Iskreno povedano, nisem še nikdar čula, da bi mlada deklica smatrala za svoj študij razvijte telesa do skrajne popolnosti, toda, kakor veš, se zanimam za vse, kar je novega, in se dam rada poučiti."

"Mislim namreč ples," je vzkliknila Kitty, ki je postajala že nestrpna. "Ples kot umet-

Vas muči naduha?

Pri nas si lahko nabavite najboljše olajšavo za to mučno bolezen. Zdravilo je jamčeno ali pa dobite denar nazaj.

Mandel Drug

Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.

SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30
dopoldne do 10. zvečer.

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA NEPOZABNEGA
SOPROGA IN OČETA

Anton Zaman

Leto dni je že minilo,
kar Tebe več med nami ni,
a nismo Te še pozabili,
v srcih živi blag spomin.

Zbogom, Ti sedaj želimo,
na grob Tvoj spomini hite,
počivaj mirno, soprog in oče,
in plačilo božje vživaj.

Zalujoči ostali:

SOPROGA IN OTROCI.

Cleveland, O., 10. aprila, 1944.

nina, za kar je v prvi vrsti potreben talent, potem pa neskončna vrsta vaj. Gotovo si že videla mlade ljudi plesati in pri tem spoznala tudi vnučkinjo Zofije Immerzeelove, ki je neki imenitna plesalka, vsaj kakor mi je Puck pravila."

"Toda teta!" Deklica je ogorčena plačila iz divana in je s svojimi dolgimi, ljubkimi rokami napravila malce teatralno kretanje: "Daj si, prosim, enkrat za vselej dopovedati, da nima to plesanje s tem, kar jaz hočem, prav nič skupnega. O čemer jaz govorim, je umetnost visoka duha! Seveda pa je oče, čeprav se samemu sebi zdi tako strašno moderen, obremenjen z različnimi omejenimi predsodki in zaradi tega noče niti slišati, da bi se šla izobraziti na Dunaj ali v Muenchen."

"Zdi se mi, da zdaj že malo razumem, kaj misliš," je dejala Eliza Wijsman in bolestno namrščila čelo. Mahoma se je začutila trudno, tako trudno, da se ji je nujno zahotelo miru in samote, da bi uredila svoje misli. "V časopisih, ki sem jih dobila iz bralnega krožka, sem pač pa že videla take podobe. Ti imaš brčkone v mislih ples, kjer ima plesalka le pajčolan ali pa prav kratko krilce okrog bokov na sebi, vse drugo, noge, roke itd. . . . pa razkazuje ljudem?"

"Ljuba teta doktor," je vzkliknila Kitty Coornvelt porogljivo očitaajoče; na zoblčenih obrvih se je odražala njena naraščajoča nejevolja. "Zdaj mi prav tako prazno in omejeno ugovarjaš kakor oče, jaz sem bila pa prepričana, da boš na moji strani; ti si bila sicer zmeraj za žensko svobodo in si se vse življenje borila za to, da mora deklica prav tako kakor mož slediti svojemu notranjemu poklicu."

Zdravnici je stopila kri v sence. Zopet se je spomnila besed svojega prijatelja o nespametni procesiji norcev, v katero se je izrodilo življenje. Ta napol godni otrok je računal, da ga bo podpirala pri njegovem načrtu . . . ?

"O priliki morave govoriti o tej stvari še bolj podrobno in zelo temeljito, Kitty," je odločila po daljšem preudarku. "Če me boš potem prepričala, da ima to, kar ti želiš, visoko duhovno in npravno vrednost, potem se rada zavzamem pri očetu za tvoje želje . . ."

Ne brez neke tuje bojazni je gledala deklico, ki je stala zdaj pred zrcalom in všečno ogledovala, kako se je upogibalo in nategovalo njeno dolgo, sloko telo.

"Toda teta!" je vzkliknila Kitty z zaskrbljeno ogorčenim izrazom; "visoko duhovno in npravno vrednost . . . to so vendar tako strašno staroverski pojmi . . ."

STARŠI

Doroteja Coornvelt je sedela zavrznana v svoji ozki angleški postelji, katere zglobove se je dotikalo zadnje stene velike, mračno temne sprednje sobe v zgornjem nadstropju. Na kolenih je imela pisalni stroj. Tik nad njenimi bujno kodrastimi, osivelimi lasmi, ki so prejšnja leta globoko črnino oglavnega okrasja njene najmlajše hčere, je visela električna svetilka z rdečim senčnikom, ki je me-

tala močne sence na njen še lepi, toda bogate sledove utrujenosti očitujoči obraz. Pleča si je ogrnila s svetlo rdečo, sijočo svileno ruto. Poleg postelje so ležali na nizki mizici kupi časopisov in dnevnikov.

Svoje urno drveče udrihanje po stroju je prekinila šele tedaj, ko je zdravnica zaprla vrata spalnice za seboj. Smehljal, ki je zdaj pomlajajoče razvedril njen obraz, je okreplil podobnost, ki jo je družila z vstopivšim obiskom; podobnost, ki si jo opazil pri obeh tudi v zvočnem glasu, v načinu, kako sta o priliki skoraj brez ostrega podaraka zasolili primeren dovtip, pa tudi v navadi, kako sta v zadregi ali nemiru mežikali s svojimi ostrimi, jasnimi očmi.

Doroteja Wisdom, hčerka windschotenskega župana in vnučkinja starega doktorja Wijsmana, je bila že kot mlada deklica obédujoča učenka svoje tete Lize. S pomočjo takrat še z mladostno vnemo za žensko stvar se boreče zdravnice je pri svojih starših dosegla, da je v času, ko so bile deklice v gimnazijskih klopeh še zelo nenavadna prikazen, smela v latinsko šolo in pozneje študirat pravo v Groningen. V posesti časti polne doktorske diplome severne univerze se je počasi izobrazila za neke vrste pomočnico svoji teti. Z dozorevajočo starostjo je bila Liza Wijsman prisiljena, da se je bolj in bolj omejevala na svoje znanstveno delo in na neštete dolžnosti, ki so bile v zvezi z njenim položajem ravnateljice velike amsterdamske bolnišnice, dočim se je njena nečakinja polagoma pomaknila na predsedniška mesta, katera je teta odložila, in kmalu postala ugleden član v vojski boriteljic za ženske pravice in žensko svobodo.

Na veliko začudenje skoraj vseh njenih prijateljev in prijateljic se je Doortje v pet in dvajsetem letu zaročila. Najbolj čudno je pa bilo, da njen zaročenec ni bil nikak tovariš njenih stremeljenj, pač pa vesel in svetski oddaljen sorodnik Steven Coornvelt, ki je dosegel doktorat iz kemije, toda po smrti svojega očeta prevzel vodstvo obširnih tovarn firme Coornvelt. Seveda je moral veliki, zaradi svoje dobre volje priljubljeni tovarnar preslišati marsikateri posmeh svojih

klubskih prijateljev, če je preveč navdušeno dajal duška občudovanju, katerega je gojil do sijajnih duševnih lastnosti in ogromne delovne sposobnosti svoje izvoljenke.

Doortje in on, to je Steven razglašal povsod kot neke vrste življenjski program, sta hotela moderne nazore presaditi v življenje. Njun zakon naj bi bil dokaz, da ni potrebno, da bi se duhovna premoč in gospodinjinske čednosti pri ženi izključevale; podobnost, ki sta se jih nadejala, bodo svetu pokazali, da zna tudi žena z akademično diplomno ustvariti svojim otrokom srečno mladost in jim dati dobro vzgojo.

Prvih deset let je bilo videti, da se ta program sijajno uresničuje. Zaželeni otroci so se rodili in bili pravi čudež zdravja in prirodnih, dobrih manir; ker so zahajali v gostoljubno hišo tudi številni inozemski pristaši ženske volilne pravice, je bila družina Coornvelt kmalu tudi onstran holandskih mej znana kot vzor na načelih dvajsetega stoletja zgrajene srečne družine in so jo pristaši ženske gibanja v mnogih volilnih govorih omenjali ter slavili.

Po Pimovem rojstvu, po šestem otroku, si Doroteja dolgo ni mogla prav opomoči; morala je znatno omejiti število skupščin, kjer je morala govoriti, in neprestana prisotnost hišne gospodinje, ki je zaradi nepovoljnega zdravja postala zelo razdražljiva, je povzročala čisto prepire z nameščenci, ki so bili vajeni, da so videli milostljivo gospo le nekaj ur na dan v hiši. Stara pestunja, ki je že dva rodova negovala vse mlade Coornvelte, je pokazala hiši hrbet; prav tako se je čutila gospodična, ki je že dolga leta vodila obširno gospodinjstvo in je imela tudi v otroški sobi prvo besedo, premalo priznано in je odpovedala službo. Mladi Coornvelti so medtem dorasli v glasne šolske otroke; zaradi tega se niso mogli tako zlagati z novo gospodično in pestunjo in niso — manj lepo vzgojeni in pristrčni — nič več tako očarali druge otroke, čemur so se poprej prav za prav imeli zahvaliti mičnim in dobro izbranim oblekam. Razvili so se v zelo samostojne in samozavestne mlade ljudi, ki so se že z dvajsetimi leti zanimali za

velika dnevna vprašanja in so natanko vedeli, kaj bi radi nekoč pomenili v velikem svetu; do svojih staršev so čutili le neko tovariško naklonjenost, ki se je pa utegnila takoj, čim se je pojavilo nasprotje v mišljenju in željah, izpreverči v silovito, trdovratno upornost.

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA NEPOZABNEGA
SOPROGA IN OČETA

Andrew Knauss

ki nas je za vedno zapustil dne 10. aprila 1943.

Eno leto že počivaš v grobu,
v kraju večnega mira,
tu na zemlji vse težave,
zemlje si prestal.

V višave rajske si odšel,
kjer ni solz ne bolečin,
duša Tvoja naj uživa,
zdaj plačilo pri Bogu.

Zalujoči ostali.

JULIA KNAUSS, soproga;
ANDREW JR., LOUIS, AUGUST, sinovi; MARY por. NOVAK, JULIA por. KOMPES, hčere.
in 11 vnukov.

Cleveland, O., 10. aprila, 1944.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potreščine

NE POZABITE NAJPREJ POGLEDATI
V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA
INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

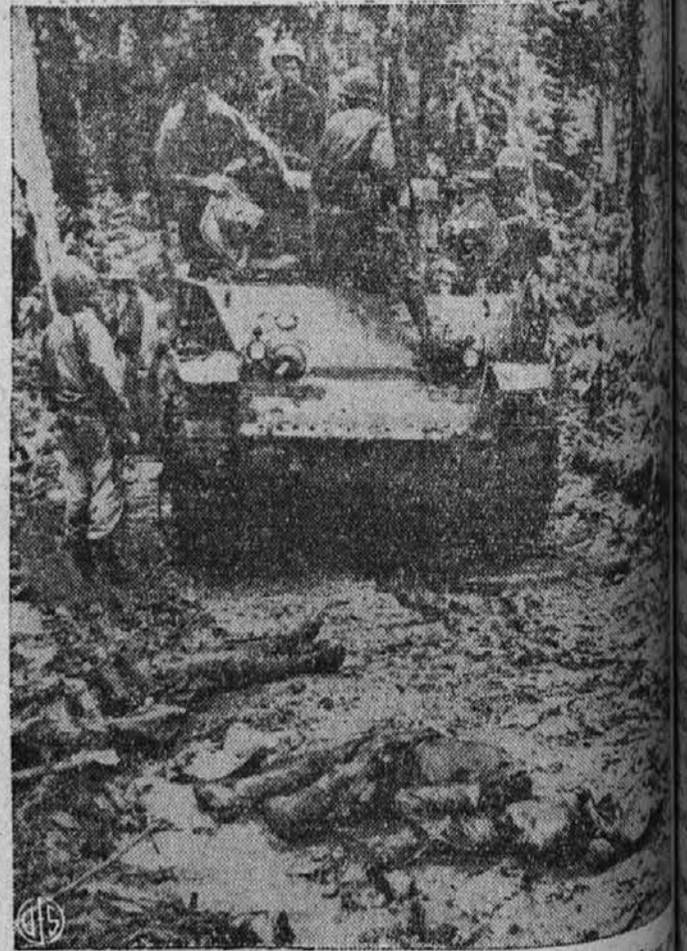

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM
DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli
tozadevni oglas v Ameriški Domovini

V ponos stare zdravnice pa so medtem vsi postali "značajji," kakor se je po navadi izražala. Teta se je veselila strastnega trenja njih nazorov, katerega pričja je bila pri vsakem obisku v vili ob Witte Singelu. Prva leta svojega zakona sta se Steven in njegova žena večkrat in rada zatekala k "teti doktor," ki jima ni nikdar odrekla pomoči. Poklicala sta jo pri oslovskem kašlju in ošpicah, pa tudi da bi pripravila k pameti Lodyja, ki je kot štiri-

rinajstleten fant na vsak hotel v samostan, in da bi žgala k večji pridnosti katero so že trikrat zapu-

Ameriški marinci, ki so prodirali s svojim tankom gozdni poti preko džungle, so ustavili tank, da niso zili preko mrtvih Japoncev pri rtu Gloucester, na Nove Britanije. Ti Japonci so bili pobiti v štiridnevnih bitkah. V mnogih krajih so morali naši najprej odstraniti mrtva trupla s poti, da so lahko nadaljevali svoj pohod.

Levi na sliki je senator Scott W. Lucas iz Illinois, desni senator Theodore F. Green iz Rhode Island, ki sta predložila vojaško volilno predlogo, katero je potem senat Kona misno sprejel. Med nasprotniki Lucas-Green volilne predloge so bili tudi mnogi pristaši novega deala.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON